

Voices through Water

Orodje za ustvarjalne in aktivistične metodologije



Sofinancira
Evropska unija

Številka projekta: 2023-1-AT01-KA220-YOU-000161835

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so izključno stališča in mnenja avtoric(e) in ne odražajo nujno stališč in mnenj Evropske unije ali OeAD-GmbH. Ne Evropska unija ne OeAD-GmbH ne odgovarjata za predstavljena mnenja in stališča.



Voices through water © je zaščitena znamka
pri [Attribution-ShareAlike 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)



Performative zahteve

Artistic, Activist



Pri tej metodi gre za participativni način povezovanja in preoblikovanja političnih zahtev udeleženk v performativne prizore. Z delom začnemo v veliki skupini, pozneje pa oblikujemo manjše skupine, ki nadaljujejo delo s posameznimi prizori.



Ciljna skupina

Starejše od 15 let

8 – 30 oseb



Potreben čas

2-3 ure



Okolje

Prostor za gibanje; dovolj velik za delo v ločenih skupinah.



Materiali

Papir in pisala; politične zahteve s prejšnjih delavnic, rekviziti, ki so jih udeleženke uporabljale v drugih prizorih (npr. odeje, mikrofoni itd.).

Cilj/namen

Cilj vaje je preoblikovati politične zahteve v performativne prizore, ki jih je mogoče izvajati v manjših ali večjih skupinah. Pristop smo razvile, ker so si udeleženke zelo želele delati z aktivističnimi vsebinami v predstavi za evropske poslanke v parlamentu. Z uporabo metode se nam je posrečilo doseči močan intuitivni in čutni pristop, ki nagovarja tako čustva gledalk kot tudi politično vsebino v prizorih.

Vso vsebino je ustvarila skupina sama, tako da gre za participativno metodo, ki omogoča, da se slišijo glasovi vseh v skupini. Poleg tega vaja omogoča, da premešamo strukturo in dinamiko skupine.

Navodila po korakih

1. korak: Potem ko še enkrat pregledajo politične zahteve, npr. 'strategije EU za pogozdovanje', naj si udeleženke vzamejo nekaj časa, da vsaka zase razmislijo in izoblikujejo eno do tri zahteve, ki se jim zdijo najbolj pomembne. S temi zahtevami se potem sprehodijo po prostoru in jih med hojo izgovarjajo, bodisi na glas ali šepetaje ali v mislih.

2. korak: Da od razmišljanja preidemo k telesnemu uprizarjanju, začnemo ogrevati glas in telo. Pri tem lahko uporabimo enostavne vaje ali tiste, ki jih ima skupina najraje. Osredotočite se tudi na svoj položaj in prezenco v prostoru.

3. korak: Začnite se gibati v prostoru in zavzemati različne položaje: leže, sede, stoje blizu/daleč druga od druge, itd. Osredotočite se na razdaljo in odnos do drugih v prostoru. Nekaj časa ostanite v določenem položaju, potem ga zamenjajte. Same se lahko odločite, kolikokrat in kako hitro/počasi želite menjati položaje. Vaja naj poteka brez pogovarjanja, 10-15 minut, dokler ne začutite, da ste preizkusile različne konstelacije in začutile povezanost teles v prostoru.

4. korak: Postavite se v krog. Nekdo naj zakoraka v prostor in pove politično zahtevo, ki se ji zdi najpomembnejša, ter zavzame nek položaj v prostoru (tako kot prej). Ko zavzame položaj, naj ostane tam, vse dokler ne bodo vse udeleženke izrazile svojih zahtev in zavzele položaja. Če začutiš, da te je izrečena zahteva ali stališče nagovorilo, lahko tudi sama stopiš v prostor, izrečeš svojo zahtevo in se povežeš z osebo – pri tem se odloči, ali boš stala blizu te osebe, sedela poleg nje itd. Tako ena za drugo vse članice skupine izrečejo svoje zahteve in se prek tega povežejo v prostoru. Same pri sebi si ustvarite zelo jasno sliko: Komu ste blizu, kdo pa je daleč od vas? Katere od teh povezav vas zanimajo? Zapomnite si to. Ko vse izrazijo svoje zahteve, se spet postavite v krog.

5. korak: Še dva- do trikrat ponovite 4. korak, morda boste pri tem želele spremeniti izjavo ali stališče; morda se zaradi vrstnega reda spremenijo tudi odnosi.

6. korak: Po tretjem krogu pogledjte, s kom ste povezane. V tej konstelaciji začnite pogovor o svojih zahtevah; morda bi želele povabiti še koga drugega, da se vam pridruži. Na ta način formirajte skupino, število članic ni določeno. Vzemite si 30 minut časa za delo v skupini in svoje zahteve pretvorite v kratek prizor. Začnite z odločitvijo o skupnem sloganu in imenu skupine, prizoru pa oblikujte kot predstavitev, s katero želite prepričati občinstvo. Razmislite o formatu prizora: lahko gre za predstavo, plesno koreografijo, participatorni prizor, oglas, predavanje ipd. Uporabite vse performativno znanje in gradivo, ki ste ga pridobile v procesu. Umetniške facilitatorke naj pomagajo različnim skupinam, če potrebujejo pomoč. Primer iz našega procesa: zahteve, povezane s pogozdovanjem oz. ozelenjevanjem mest lahko preoblikujete v slogane, kot je 'Zeleno, ne beton', format prizora pa je bil televizijski oglas za (zelena) očala. Majhno skupino (ki do tedaj še ni delala skupaj) smo spodbudili, naj pustijo spregovoriti vsaki članici, da so skupaj poiskale ideje, ter da zaupajo svojim predlogom in zvadijo prizor.

7. korak: Predstavite prizore. Vsaki skupini dajte povratne informacije, pri tem lahko uporabite besedno zvezo 'Meni se je zdelo učinkovito, da...'. Nato dodelujte prizore, dokler vam čas dopušča. Na koncu se je prizor 'Zeleno, ne beton' izkazal za zelo zabavno reklamo – in poslanka Evropskega parlamenta je dobila primerek sončnih očal, izdelanih iz zelenega kartona. V odzivih na prizor so omenile, da kritično odraža metode t.i. 'zelenega zavajanja' in da je smeh gledalkam pomagal, da so se s to temo povezale na drugačen način.



Nasveti za izvajalke

Aktivnost je priporočljivo izvesti, ko se bliža konec umetniškega procesa, ko imajo udeleženke že na zalogi performativna orodja, se dobro poznajo in so že delale skupaj ter so zadovoljne z izborom političnih zahtev.

Udeleženke spodbudite, naj povzdignejo glas in zagovarjajo svoja stališča in zahteve. Opomnite jih, naj poskusijo začutiti, kako se druge udeleženke z gibanjem odzivajo na njihove zahteve, in jih spodbudite k oblikovanju novih skupin. Dajte jim dovolj časa, da poiščejo ustrezen format prizora, in jih spomnite na performativna orodja, ki jih že poznajo. Dobro je, da sta prisotni vsaj dve facilitatorki, ki jim lahko pomagata pri delu v manjših skupinah.

Spodbudite jih tudi, naj zaupajo lastnim telesom in glasovom pri izražanju in čustveni nabitosti izjav. Zakaj vam je to pomembno? Kaj želite povedati o svoji zahtevi? Kaj vas kot delovno skupino povezuje, da ste se osredotočile prav na to zahtevo?



Alternativa

Če želite delati bolj abstraktno ali s pomočjo plesa, lahko udeleženke izjave preoblikujejo v kratke gibalne sekvence, namesto da jih izrekajo. Nato se še bolj osredotočite na intuitivne povezave gibov, formiranje skupin itd.



Komentar

Ko smo dejavnost izvajale, smo ugotovile, da so predvsem zaradi formiranja novih skupin udeleženke potrebovale več pomoči. Prednost tega pristopa pa je, da so vse udeleženke slišane in usposobljene, da lahko zastopajo svoja stališča. Zavedajte se, da lahko proces traja dlje časa, in ne priganjajte ljudi ter spoštujte njihove meje.



Vir

Christina Rauchbauer se je udeležila srečanja 'Wiener Perspective Meeting', ki ga je med drugimi vodila tudi Mariella Greil (performerka z Dunaja), ki jo je seznanila s podobnimi pristopi.

Celoten pristop "DasArts Feedback Method", ki ga uporabljamo za podajanje povratnih informacij (kot je na primer 'Meni se je zdelo učinkovito, da...', kar je omenjeno prej), je dostopen na spletu: <https://www.atd.ahk.nl/en/theatre-programmes/das-theatre/study-programme/feedback-method-1/>